

Riksdagens protokoll

2011/12:118

Fredagen den 25 maj

Kl. 09.00 – 09.40

13.00 – 13.47

Protokoll
2011/12:118

1 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Thomas Östros* (S) anhållit om entledigande från uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 1 augusti.

Kammaren biföll denna anhållan.

2 § Anmälan om inkomna faktrapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktrapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2011/12:FPM143 EU-kommissionens meddelande om en jobbskapande återhämtning (sysselsättningspaket) *KOM(2012)173* till arbetsmarknadsutskottet

2011/12:FPM144 Förordning om europeisk statistik *KOM(2012)167* till finansutskottet

2011/12:FPM145 Rapport om tredje penningtvättsdirektivet *KOM(2012)168* till justitieutskottet

3 § Svar på interpellation 2011/12:324 om personal- och närvaroliggare

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Peter Persson har frågat mig om jag avser att komma med förslag i höst på en utvidgning av systemet med personal- och närvaroliggare och mot bakgrund av vilka fakta och omständigheter ärendet har blivit liggande på departementet utan effektivering.

Förslagen i departementspromemorian *Närvaroliggare och kontrollbesök* har remissbehandlats. Remissinstanserna hade många synpunkter, och det har därför inte varit möjligt att låta förslagen gå direkt till lagstiftning. Beredning pågår inom Regeringskansliet av på vilket sätt förslagen behöver justeras, och jag är inte beredd att ta ställning till om och när en utvidgning ska ske innan den beredningen är avslutad.

Jag kan i sammanhanget berätta att remissbehandlingen av Månadsuppgiftsutredningens förslag avslutades i höstas och att beredning av dess förslag också pågår inom departementet.

Anf. 2 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Vår förmåga att upprätthålla ett välfärdssamhälle är att vi har en rimlig och god finansiering. Den sker vanligen genom skatter. Vi ser i dag ett skattebortfall genom fusk på 133 miljarder kronor. Vi vet åtgärder som skulle kunna undandra en del av fuskets möjligheter, upprätthålla en bättre arbetsmarknad och en sundare konkurrens. Det handlar om personalliggare, det vill säga att de som finns på arbetsplatsen också är registrerade och möjliga att kontrollera för Skatteverket.

När detta system infördes i två branscher bedömdes det över en natt bli 4 000 vita jobb. Lönesumman bedömdes öka med 1 miljard kronor. Alltså gynnades löntagarnas trygghet och ställning på arbetsplatsen. Den sunda konkurrensen gynnades genom att fusket omöjliggjordes.

Här har Anders Borg sedan 2009 haft en utredning som vill gå vidare till fler sektorer för att skapa sundhet och bättre och rimligare arbetsvillkor. Han och regeringen har uppvaktats samfällt av byggindustrierna, Elektriska installatörsföreningen, Glasbranschen, de fackliga organisationerna med flera.

Ingenting händer. När jag interPELLERADE om detta för ett år sedan var det samma svar fastän lite mer fylligt. När skatteutskottet i går besökte Skatteverket meddelade Skatteverket att de har utomordentligt goda erfarenheter av personalliggare. Skatteverket blir synligare, och fusk kan stoppas i ett tidigt skede. Det blir stort fokus på bemötandefrågor hos deras handläggare och förbättrat underlag för arbetsgivarkontroll. Det finns signaler från branschen att det finns en acceptans och att det fungerar. Skatteverket bedömer att personalliggare har haft en tydlig effekt på skattefusket.

Kring detta finns en samstämmig uppfattning från flera branschorganisationer och från fackliga organisationer. Varför, Anders Borg, denna senfärdighet? Varför vill du inte medverka till att skapa sundare och rimliga konkurrensvillkor? Varför vill du inte medverka till att vi får in mer resurser för att kunna säkra välfärden i Sverige? Varför vill du inte medverka till att de anställdas trygghet på arbetsplatserna kan stärkas genom att en arbetsmarknad som trasas sönder av svarta löner och otrygghet kan upphöra?

En bred opinion vill gå vidare, men finansministern bereder, bereder och bereder medan världen där utanför fortsätter. Det är dags nu, Anders Borg, att leverera ett annat svar än att du bara bereder frågan.

Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! I Regeringskansliet bereder vi förslag. Om utredningar kommer med förslag som inte fungerar måste man nämligen korrigera dem så att de blir fungerande i verkligheten.

Systemet med personalliggare har fungerat utomordentligt väl för till exempel restaurangbranschen. Det handlar om skatteintäkter på någonstans runt 1 miljard och någonstans mellan 3 000 och 5 000 årsarbeten som därmed kommit på plats. Det är bra.

Nu har utredningen kommit med förslag om närvaroliggare. Problemet är att den förändring man gör när det gäller verksamhetslokal i stället för arbetsplats inte har mötts av ett brett stöd. Tvärtom är det så att det har varit en relativt enig näringslivskritik på det här området. Svenskt Näringsliv, byggindustrierna, Företagarna och Svensk Handel, för att nämna några, har starkt yrkat på att detta förslag inte ska genomföras. Byggindustrierna gör det med anledning av att man utifrån den här lagstiftningen inte riktigt kan få en bra definition av vad som är en byggarbetsplats. Både LO och Byggnads har varit inne på samma kritik och haft synpunkten att det här inte omfattar byggserviceverksamhet, och då skulle man kunna få ett bekymmer som gör att det snarast blir en snedvridning med det utredningsförslag som föreligger.

Eftersom inte minst byggindustrierna, Byggnads och LO har framfört den här typen av rätt tydliga remissynpunkter håller vi på att göra en beredning. Jag vill inte säga att de här problemen är olösliga; jag skulle vilja säga att de är lösliga. Vi håller på att lösa dem, och vi kommer att återkomma till Sveriges riksdag med lagstiftning i den här frågan i en inte alltför avlägsen framtid.

Jag skulle tro att vi under kommande riksdagsår kommer att kunna ha en riksdagsbehandling av de här frågorna, alltså med lagrådsremiss, proposition, beslut och så vidare. Vi är dock inte riktigt framme där i dag, och det beror helt enkelt på att den här modellen i lagstiftningen vad gäller verksamhetslokal inte har befunnits fungera.

Anf. 4 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Är det inte förunderligt att på detta område vill regeringen ha en minutiös noggrannhet i beredningen. Det får inte finnas någon anledning att tro att någonting måste rättas till i efterhand.

När det gäller andra frågor är beredningen inte så viktig. Över en natt kunde Anders Borg och regeringen lägga fram förslag om att lägga ned Arbetslivsinstitutet som forskar kring löntagares villkor, ta bort en tredjedel av Arbetsmiljöverket som har tillsyn kring arbetsmiljöförhållanden på arbetsplatserna, ta bort avdragsrätten för fackföreningsavgift men behålla arbetsgivarnas möjlighet till föreningsavgift, sänka skatten i ett inledande skede och kraftigt försämra sjukförsäkringen vilket ledde till att åtskilliga människor i vårt land inte bara tyngdes ekonomiskt utan hamnade utanför försäkringen.

På dessa områden, där det handlar om att försämra för löntagare, krävs inte särskilt mycket beredning. Men på områden som handlar om att bekämpa skattefusk krävs väldigt stor beredning. Här finns ju någonting oerhört intressant ideologiskt, nämligen vad Moderaterna vurmar för och var de har sin tyngdpunkt. Jag tycker att det blir tydligare och tydligare i politiken vilken deras inriktning egentligen är.

Skattefusket, 133 miljarder, är ett skattefel. Vi har förslag om hur man ska kunna minska det på skilda områden. Det bereds och det bereds.

Bidrag har man döpt om försäkringar till. Där kan man över en natt med motivet att stävja det man kallar fusk och incitament för arbete kraftigt försämra för hundratusentals eller miljoner löntagare som riskerar att hamna i det utanförskap Moderaterna sade sig bekämpa.

Jag tycker att den moderata politiken blir tydligare i sin idédräkt i Anders Borgs svar i dag, både när det gäller skattefusk och när det gäller statsministerns glidningar i fråga om arbetslöshetsförsäkringen. Nu är det inte längre att upprätthålla välfärdssystem, utan det handlar om att man ska betala försäkringen själv och att man ska leva med en risk om man arbetar i en sektor där arbetslösheten kommer.

Egentligen är jag glad över att Moderaterna kliver ur sina falska kläder och blir tydligare i politiken. Politik som gynnar löntagares villkor går snabbt att försämrare. Den politik som skulle gagna solidaritet, försörjning och välfärdsstat samt stävja fusk inom skatteområdet är oerhört svår och plågsam för Anders Borg att genomföra. Det är i sanning ett klargörande denna vackra sommardag.

Anf. 5 TALMANNEN:

Jag vill bara konstatera att vi nu ligger farligt nära att frånga ämnet för interpellationen. Jag uppmanar till att hålla sig till interpellationen i första hand.

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Peter Persson och jag tycker alltså likadant i den här frågan. För dem som möjligtvis har följt den här debatten – det är ju inte så många som gör det – vill jag påpeka att vi alltså har exakt samma uppfattning.

Den socialdemokratiska regeringen lade fram ett förslag om personalliggare. Vi genomförde det. Det har fungerat väl. Vi har utrett förslaget därför att vi anser att det har fungerat väl och vi vill utvidga det.

Det vi talar om här är att det har funnits en remisskritik av hur man definierar ”verksamhetslokal” som vi försöker få ordning på för att kunna återkomma nästa riksdagsår med ett förslag. Nu har Peter Persson hållit ett omfattande anförande om alla möjliga andra frågor än just personalliggare. Vi är alltså överens om personalliggare, närvaroliggare, men vi måste lösa verksamhetslokalfrågan, bland annat av det enkla skälet att Svenskt Näringsliv, byggindustrierna och ett stort antal andra remissinstanser har påpekat att detta är ett problem.

Om man följer mediedebatten blir Peter Perssons inlägg när det gäller skattefusk väldigt märkligt. Vi har alltså en intensiv debatt för närvarande med Svenskt Näringsliv om räntesnurror, ett system för skatteundandragande som skapades av den socialdemokratiska regeringen när man öppnade för handel med onoterade andelar. Det håller vi på att kämpa med att få ordning på. Vi har hållit på med ett intensivt arbete, och det försöker Peter Persson framställa som att vi skulle vara för skatteundandragande. Det är en mycket märklig argumentation.

Låt mig bara understryka att Peter Persson och jag är överens om närvaroliggare. Det finns ett problem som utredningen pekar på, och det ska vi korrigera. Vi kommer att återkomma med en proposition om lagstiftning till Sveriges riksdag. Vi tycker alltså likadant i den här frågan, men eftersom Peter Persson vill vara en utpräglad oppositionspolitiker som sluggar vilt ska vi gärna lyssna på ytterligare två minuter i samma anda.

Anf. 7 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Skälet till min interpellation är mycket enkelt. År 2010 fick Anders Borg en skriftlig fråga i anledning av det Korsellska förslaget som kom 2009. År 2011 fick han ånyo en skriftlig fråga. År 2011 fick han en interpellation. Det har förflutit tre år, och Anders Borg upprepar: Vi bereder. Därav, herr talman, min referens till andra politikområden där det går mycket snabbt att genomföra förändringar utan att ha denna långa beredning.

Det som händer om det finns ett uppenbart fusk som man är upprörd över ute i samhället är att det fräter på den allmänna moralen och viljan att upprätthålla skatteinbetalning och därmed välfärd. Personalliggare må vara en detalj i ett stort skattesystem, och ett skattesystem är, om inte en detalj så en del av ett välfärdssamhälle. Jag tror att förutsättningen för att upprätthålla ett välfärdssamhälle, att skapa jämlika levnadsförhållanden i vårt land, handlar om att också upprätthålla en vilja och en moral inom skatteområdet.

Jag måste upprepa att jag tycker att det är en senfärdighet. Anders Borg får nu för fjärde gången i riksdagen, i frågor och interpellationer, upprepa att han tycker samma sak som Socialdemokraterna. Men då säger jag: Gör någonting åt det! Det borde rimligen vara möjligt – om du inte ser de gigantiska problemen, det förnekar du ju – att faktiskt åstadkomma någonting och redan till hösten komma med förslag till kammaren. Är du beredd att göra det, Anders Borg?

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr talman! Vi har alltså en interpellationsdebatt där interpellanten och jag tycker exakt likadant i en fråga som vi båda tycker är viktig och där vi vill återkomma till riksdagen gemensamt, och Peter Persson låter som att det här är en ideologisk strid mellan mörkrets och ljusets krafter som ska utkämpas denna vackra sommardag.

Peter Persson får ursäkta, men det är inte min beskrivning av den här debatten. Vi tycker likadant. Vi ska hantera personalliggarna. Det är inte en detalj i svenskt skattesystem, det är en väl fungerande del som vi ska utveckla. Sedan får vi återkomma när utredningsarbetet är klart.

Hade detta varit så enkelt som Peter Persson gör gällande undrar man lite grann varför Socialdemokraterna inte enkelt hade löst det genom en riksdagsmotion under mandatperioden. Detta har uppenbart pågått under många år och sägs vara en mycket enkel sak att hantera, när det i realiteten inte är så. Vi ska lösa detta och få ordning på hur vi utvidgar personalliggarna. Det är inte en ideologisk strid. Det är ett juridiskt utredningsarbete som behöver bedrivas. Låt oss hålla de ideologiska striderna på de områden där de hör hemma.

Tack för en trevlig sommardag, får man väl säga, och god helg!

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2011/12:368 om Järnvägsskolans framtid

Anf. 9 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Annika Lillemets har ställt följande frågor till mig:

Vad avser statsrådet att göra för att på kort och lång sikt säkra försörjningen av personal med kompetens inom alla områden i järnvägsbranschen?

Vad avser statsrådet att göra för att utifrån ett samhällsperspektiv på bästa sätt ta till vara Järnvägsskolans unika resurser i form av kompetens och anläggningar, på kort och på lång sikt?

Vad avser statsrådet att göra för att Järnvägsskolan ska överföras till Lunds universitet?

Regeringen har efter 2010 års infrastruktursatsning på närmare 500 miljarder fram till år 2021 satsat ytterligare 4,4 miljarder kronor extra på åtgärder i järnvägssystemet 2012 och 2013. De satsningar som genomförs 2012 och 2013 ska ses som en del i regeringens långsiktiga strategi för att skapa ett robust transportsystem.

Under de senaste åren har ett antal förändringar genomförts inom transportområdet med utgångspunkten att det behövs en tydligare gränsdragning mellan förvaltning, politik och marknad. För statens del är en koncentration på kärnuppgifterna angelägen. Konkurren utsatt verksamhet bör av det skälet i normalfallet inte bedrivas i myndighetsform.

Det är därför av stor vikt för samhället och järnvägsbranschen att kompetensnivån på den omreglerade järnvägsmarknaden säkerställs över tid. Detta bör kunna ske dels genom att Trafikverket och andra beställare ställer krav på kompetens i sina upphandlingar, dels genom att det ställs tydliga krav på kvaliteten i utbildningarna och hos dem som utbildar. Det är därför av stor vikt att järnvägsbranschen själv också tar ett stort ansvar för att säkerställa kompetensförsörjningen långsiktigt. En fungerande marknad bygger på att det finns flera aktörer som erbjuder sina tjänster.

Järnvägsskolan är en viktig resurs inom järnvägsområdet, och jag noterar med tillförsikt att flera järnvägsanknutna utbildningar på både gymnasial och eftergymnasial nivå öppnas runt om i landet. Det är i detta sammanhang återigen viktigt att påpeka att branschen som helhet ger dessa utbildningsleverantörer möjlighet att jobba långsiktigt genom att ställa krav på kompetens och utbildning hos sin egen personal.

Trafikverkets arbete med att på sikt avskilja Järnvägsskolan från myndighetens verksamhet ligger alltså i linje med regeringens intentioner om att skapa en fungerande marknad. Jag vet att det finns flera aktörer som har intressen i utbildningar inom järnvägsområdet, och jag kommer att fortsätta att följa frågan noggrant.

Anf. 10 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Herr talman! Först vill jag tacka infrastrukturministern för svar på mina frågor.

Mina frågor har jag ställt därför att jag är allvarligt bekymrad över hur kompetensförsörjningen i järnvägen ska säkras framöver i Sverige. Trafikverkets generaldirektör Gunnar Malm har enligt Föreningen Sveriges Järnvägsentreprenörers senaste nyhetsbrev nyligen sagt till dess styrelse att om inte branschen tar över finns risk för att Trafikverket lägger

ned Järnvägsskolan. Det vore förödande för järnvägen i Sverige – detta i en tid när vi behöver satsa stort på järnvägen.

Järnvägsskolan har nämligen en kritisk roll i det svenska järnvägs-systemet. Järnvägsskolan i Ängelholm är Skandinavians enda kompletta utbildare inom järnväg. Där utbildas varje år ca 6 000 personer. Tekni-ker, ingenjörer och tågpersonal får teoretisk och praktisk träning i en realistisk och säker järnvägsmiljö. Det handlar om allt från kortare kurser till treårig högskoleutbildning till järnvägsingenjör.

Järnvägsskolans verksamhet fungerar väl. Den är konkurrensneutral mot hela bredden av entreprenörer och operatörer. Trots det vill rege-ringen att den avyttras från Trafikverket. Ända sedan 2010 har det rått ovisshet om hur framtiden ser ut för skolan. Det finns alltså anledning att vara orolig.

Infrastrukturministern sade i sitt svar att regeringen har en intention att skapa en fungerande marknad. Men uppgiften är ändå att säkra kom-petensförsörjningen för ett väl fungerande och säkert järnvägssystem, inte att skapa en marknad till varje pris där förutsättningar saknas. Det gäller att skilja på medel och mål. Att förlita sig på att marknaden ska erbjuda alla nödvändiga järnvägsutbildningar är orealistiskt och mer än lovligt naivt. Om en organisation med vinst som sitt huvudsakliga in-tresse tar över skolan riskerar smala kurser med få deltagare att för-svinna. Många av järnvägsskolans utbildningar har en liten målgrupp, men de är helt avgörande för ett fungerande och säkert järnvägssystem.

Dessa utbildningar är alltså samhällsekonomiskt men inte företagse-konomiskt lönsamma. Det finns till exempel risk att Lunds Tekniska Högskolas järnvägsingenjörsutbildning, KY-utbildningen till järnvägs-tekniker och YH-utbildningen till lokförare försvinner om skolan ska drivas på kommersiella villkor.

Järnvägsskolan har under lång tid byggt övningsanläggningar. Vissa av dessa, bland annat de signaltekniska anläggningarna, är unika. Det skulle vara mycket olönsamt att bygga sådana anläggningar på andra håll i Sverige. Många av grundutbildningarna och i än högre grad det stora antalet specialistutbildningar som Järnvägsskolan erbjuder kräver till-gång till dessa övningsanläggningar.

Jag skulle vilja be statsrådet att utveckla närmare vad hon vill göra för att tillvarata Järnvägsskolans unika resurser.

Infrastrukturministern sade att hon förlitar sig på att kompetensnivån i järnvägsbranschen säkerställs genom att Trafikverket och andra bestäl-lare ställer krav på kompetens i sina upphandlingar, kvalitet i utbildning-arna och att branschen tar ett stort ansvar för att säkerställa kompetens-försörjningen långsiktigt.

Vad hjälper det att ställa krav på kompetens och kvalitet i utbildning om utbudet av utbildning styrs av marknadsvillkor, om kurser som är samhällskritiska men företagsekonomiskt olönsamma inte längre finns att få? Varför skulle för övrigt ansvaret för utbildning inom just järnväg helt lämnas åt marknaden? Vi begär inte att exempelvis telekombranschen ska utbilda sina civilingenjörer och programmerare själva.

Anf. 11 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Egentligen vill jag bredda frågan något ytterligare, om vi framför allt ska tala om långsiktighet.

Prot. 2011/12:118
25 maj

*Svar på
interpellationer*

Just nu står vi inför en av de mest intensiva satsningarna som kanske någonsin har gjorts sedan järnvägen byggdes på att återställa järnvägen i ett skick som den var tänkt från början. Det gäller att jobba med reinvesteringar, få mer fart på underhåll och framför allt minska sårbarheten. Detta kräver kompetens och specialkunnande, som Annika Lillemets tar upp, kopplat till den åldersstruktur som ändå finns framför oss och insikten om att över tid kommer människor att sluta jobba i branschen.

Den viktigaste utmaningen är att se till att järnvägsbranschen är en attraktiv arbetsplats där unga vill jobba. Det vore en björntjänst att inte låta fler aktörer vara aktiva inom till exempel underhållsbranschen, som jag vet att Annika Lillemets parti i riksdagen har för avsikt att återreglera till en aktör, nämligen Trafikverket självt.

Med en bredd och ett stort kunnande bland många företag, som dessutom får krav på sig att ha kompetens, ökar trycket även på utbildningsväsendet att utbilda till motsvarande kompetens.

Det finns en ny fråga, nämligen att vi inte bara talar sektoriellt om järnväg. Mer och mer av trafiken och transporterna sker transportslagsövergripande. Vi ser hur vi ekonomiskt kan få ut mer om vi samordnar väg och bana gemensamt i olika projekteringar. Även kunnandet behöver spridas mellan de olika transportslagen. Många aktörer på entreprenadsidan som vill bygga nytt och underhålla på vägsidan kan också användas på järnvägssidan. Sedan behövs specialistkompetens. Det här är något som branschen generellt mer och mer känner av. Det finns ett stort intresse av att hålla fast vid detta.

Jag nämnde i mitt svar till Annika Lillemets att det finns många på gymnasial nivå som specialiserar sig på mer nischade områden. Det kan vara teknik och el. Det kan i och för sig vara bra. Vi ska också vara observanta att man inte tappar hela bilden och kunnandet i fråga om det transportslagsövergripande. Därför är Järnvägsskolan unik med sin samlade erfarenhet från alla år. Den är också unik med tanke på den anläggning som finns för övning och test. Det anser också branschen är unikt.

Med utgångspunkt i de behov som finns på järnvägs- och vägområdet framöver kommer områdena att vara attraktiva. Då måste vi också tillåta en öppenhet för att många får vara med och vara aktörer. Det är vad jag kallar en marknad. Jag ser det som en större fara om vi stryper marknaden och säger att samhället måste bära kostnaden men det finns ändå inga som är intresserade av dessa utbildningar än att det finns utbildningsplatser utan sökande. Det måste finnas något i andra änden.

De frågor som Annika Lillemets tar upp är fantastiskt viktiga. De handlar om hur vi ska lösa problemet. Men vi måste kanske vidga perspektivet. Det är vad Trafikverket gör när man efterhör olika aktörer. Lunds universitet är en av dem.

Anf. 12 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Herr talman! Trafikverket pekar ut Järnvägsskolan som en viktig aktör för att erbjuda utbildningar även på vägsidan. En fungerande marknad bygger på att det finns flera aktörer som erbjuder sina tjänster. Ja, utöver Järnvägsskolan finns gymnasieskolor, yrkeshögskolor och ett mindre antal privata aktörer som utbildar inom järnvägsområdet. Men den stora volymen, upp till 90 procent, står Järnvägsskolan för. Det är drygt 300 ban-, kontaktlednings- och signaltekniker som utbildas där varje år. De

andra skolorna kan inte ersätta Järnvägsskolan med tanke på dess unika övningsanläggningar. Skolorna har helt olika förutsättningar.

För att bli en duktig bantekniker, signaltekniker eller kontaktledningstekniker krävs det mycket praktisk övning. Det är ett hantverk som man inte kan lära sig fullt ut i skolbänken. Man måste helt enkelt öva för att få handlaget, och det måste göras i en säker miljö. De som utbildas vid Järnvägsskolan får den unika möjligheten, och de kan därför efter avslutad kurs direkt vara fullt användbara i jobbet.

Pengarna räcker inte för att erbjuda detta i alla gymnasier och yrkeshögskolor, och det vore också en ganska ineffektiv användning av medel.

Det handlar alltså om såväl volym som kvalitet. Kapaciteten finns just på Järnvägsskolan, och där kan eleverna få öva i en säker och realistisk miljö. Det finns möjlighet att ta emot ännu fler där. Det är, som sagt, både oekonomiskt och onödigt att bygga upp flera sådana miljöer. God hushållning är att på bästa sätt utnyttja de anläggningar vi redan gemensamt äger och definitivt inte slarva bort dem.

Att Lunds universitet skulle bli huvudägare till Järnvägsskolan är en lösning som undersökts, och det skulle ge många fördelar. Till exempel kan universitetet bedriva viktig järnvägsteknisk forskning med Järnvägsskolans anläggningar som bas. Skolans verksamhet kan förstärkas med spetskompetens från universitetet. Allra viktigast är att det skulle ge en långsiktig stabilitet och ge en inriktning på samhällets behov i stället för vad som är kommersiellt gångbart. Så kan det nuvarande utbudet, kvaliteten och den tekniskmässiga kvaliteten garanteras, något som branschen, inte minst Trafikverket, ser som mycket viktigt.

Tyvärr har processen för att genomföra denna lösning stoppats upp, och det är olyckligt.

Jag upprepar min fråga som jag inte har fått svar på. Jag undrar om Catharina Elmsäter-Svärd är beredd att verka för att Järnvägsskolan överförs till Lunds universitet. Jag undrar också hur Utbildningsdepartementet ser på denna lösning.

Om en privat ägare tar över Järnvägsskolan kan konkurrensneutraliteten gå förlorad. Kommer en privat ägare att se till samhällsnyttan och bedriva utbildningar som inte är företagsekonomiskt lönsamma men nödvändiga för utvecklingen av järnvägssystemet? Skulle en privat ägare vara beredd att reinvestera och utveckla skolan, och för vilka syften? Flera av skolans övningsanläggningar har för övrigt placerats där av olika leverantörer, exempelvis Trafikverket och Bombardier, och om skolan tas över av någon annan kan de dra sig ur samarbetet. Det är inte till gagn för säkerheten i det svenska järnvägssystemet.

Jag undrar om infrastrukturministern ser några problem med att exempelvis en av de olika järnvägsoperatörer som verkar i Sverige skulle ta över Järnvägsskolan, om det skulle bli så. Är det verkligen en rimlig och hållbar lösning för framtiden?

Anf. 13 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Inledningsvis vill jag säga att jag först trodde att Annika Lillemets ifrågasatte om jag hade sagt att det gällde Järnvägsskolans vara eller inte vara i relation till andra gymnasiala skolor. Men så tolkar jag det inte när jag har hört hela anförandet. Det handlar inte om Järnvägsskolans vara eller inte vara, för den *är*. Det är snarare fråga om vem som

ska vara huvudman, om Trafikverket i sitt arbete med att fokusera på sina uppgifter ser vem som ska ta över verksamheten.

Det är den frågeställningen som Trafikverket har haft uppe och för samtal om. Precis som Annika Lillemets säger har Lund varit en av dem som nämnts. Det finns andra tekniska högskolor som har liknande intressen, såväl i Linköping och i Luleå som KTH i Stockholm och andra aktörer.

Det viktigaste är väl snarare att branschen i sin helhet känner var den kan få mesta och bästa nyttan, alltså inte bara det som är gångbart just nu. Det som kanske är den riktigt svåra utmaningen är den signaltekniska kompetensen eller säkerhetskompetensen i form av en kontrollfunktion, där ett helt arbete utförs på spår. Det kräver ett antal år av högskoleutbildning och dessutom bra tillfällen att få praktik.

Det är därför som jag menar att det är viktigt att branschen är med. Även om samhället har behov av att järnvägen ska fungera eller att vi ska ha bra samarbete med alla transportslag måste det finnas ställen där man får vara i sin praktik och där man kan få kompetens. Men det är också fråga om innovation, som jag tror är en av de viktiga drivkrafterna för att det här ska bli en attraktiv framtidsbransch att jobba i, med många olika aktörer som med sitt kunnande jobbar på olika sätt. De bidrar i en konkurrens till att utveckla det som ger nytta för samhället och som skapar attraktivitet för många, där de kan få vara med och påverka i utbildningsväsendet. Det är det som är lite spännande.

Transportstyrelsen, som är en myndighet, och mer en tillsynsmyndighet, ser just nu över om vi i stället för att bara godkänna utbildningsplatser kan ha någon form av branschsystem för kompetensförsörjning som skulle vara bra just för det transportpolitiskt övergripande, både väg och järnväg. Det finns också med i den här diskussionen.

På Annika Lillemets direkta fråga om jag kommer att verka för att Lunds universitet tar över Järnvägsskolan måste jag nog säga att det kanske inte är det jag först och främst ska göra. Det är att efterfråga någonting som jag inte får göra, och det är ministerstyre. Men jag konstaterar att Lunds universitet är en av flera aktörer som Trafikverket tittar på. Och Lunds universitet är inte en dålig aktör i detta sammanhang – det kanske rent av är en bra aktör.

Just nu pågår samtalen. Jag vet att Trafikverket har haft diskussioner och så sent som förra veckan har ringt runt till olika aktörer för att stämma av. Den här frågan är lika angelägen för Trafikverket som myndighet för att tillförsäkra sig att kompetensen finns både nu och lång tid framöver. Ska vi göra alla dessa investeringar och fortsätta med det underhållsarbete vi nu har påbörjat måste vi ha kompetens. Det ligger förvisso i samhällets intresse.

Anf. 14 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Herr talman! If it ain't broke, don't fix it. Om det inte är trasigt, laga det inte. Det är ett amerikanskt ordspråk som det är värt att ta fasta på när man funderar på framtidens kompetensförsörjning inom järnvägsbranschen i Sverige och Järnvägsskolans roll i det hela. Alltså: Om det inte finns något problem, försök inte lösa det.

Infrastrukturministern talar klokt om att vi måste ha bästa förutsättningar för innovation på området och för inflytande för branschen. Jag menar att allt detta redan finns och fungerar på Järnvägsskolan, utifrån vad jag har sett när jag har varit där och tittat.

Däremot tycker jag att man kan se flera problem om en privat aktör skulle ta över, vilket inte på något sätt är uteslutet, vad jag förstår. Jag har fortfarande inte fått svar på om ministern tycker att det kan vara problematiskt.

Avreglering och konkurrensutsättning är inte någon universallösning på alla problem. Tvärtom har vi alltför många gånger sett hur blind tro på att marknadslösningar alltid är de mest effektiva har ställt till stora problem.

Järnvägsskolans verksamhet fungerar väl. Trafikverket pekar ut den som en viktig aktör för att klara de stora utbildningssatsningar som krävs för att klara både de skärpta kvalitetskraven och de stora satsningarna på att förbättra och bygga ut järnvägen, som är helt nödvändiga. Varför sätta den på spel för att till varje pris tvinga fram en marknad där det i stort sett saknas förutsättningar och inte tjänar det överordnade syftet?

Jag tycker inte att jag har fått tillräckligt svar på hur infrastrukturministern avser att agera för att Järnvägsskolans unika resurser ska tas till vara ur ett samhällsperspektiv. Branschen ingår ju i samhället. Men det är inte för sent att ta av sina ideologiska skygglappar och ta sitt ansvar från regeringens sida, för att inte slösa bort en fungerande verksamhet som är absolut nödvändig för järnvägen. Vi har inte råd att inte ta till vara de goda verktyg vi har. Jag hoppas på en snar lösning som prioriterar samhällsnyttan.

Anf. 15 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Herr talman! Jag reagerar mycket positivt när Annika Lillemets återigen nämner just – och där har jag tagit Miljöpartiet på stort allvar – möjligheten till innovation. Men jag blir jätteledsen när jag hör att hon i nästa andetag säger att just marknadslösningar snarare har skapat problem kopplat till järnvägsbranschen.

Låt mig då bara få konstatera att drift och underhåll sedan tio år tillbaka utförs av flera olika aktörer. Tyvärr vill Miljöpartiet nu aktivt återreglera det. En utredning redan 2009 visade att vi får ut mer infrastruktur för pengarna. Vi har sänkt kostnaderna med 25 procent utan att kvaliteten eller säkerheten har försämrats. Detta finns det utredningar om.

I stället har vi fått flera aktörer, stora företag med flera tusen anställda, som driver utvecklingen och driver innovation. Jag tror att vi egentligen är överens om att det är någonting som är viktigt. Engagemanget för innovation för med sig nytta tillbaka till den utbildning där vi ständigt måste bli bättre.

Där menar jag att branschen totalt sett är en viktig aktör för att säkerställa kompetens i det som man själv gör och genom den input man tillför Järnvägsskolan när det gäller branschens behov framöver. Från till exempel Trafikverket kan vi styra upphandlingarna, och vi behöver kompetens för upphandlingar för långsiktiga behov. Jag tror att det är viktigare att fokusera på det.

Vilken roll Lunds universitet kan komma att ha i detta behöver inte vara avklarat just i dag. Den frågan finns kvar. Lunds universitet finns med i bilden när Trafikverket ska fokusera på att vara en god beställare.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 9.40 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 13.00, då statsminister Fredrik Reinfeldt (M) skulle lämna information från Europeiska rådets möte den 23 maj.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.00.

5 § Information från regeringen om Europeiska rådets möte den 23 maj

Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Ärade ledamöter! Europeiska rådet träffades i onsdags kväll och natt under ledning av dess ordförande Herman Van Rompuy. Syftet med mötet var att diskutera vilka åtgärder som kan vidtas för att öka tillväxt och sysselsättning i Europa. Tanken var inte att fatta några beslut i detta skede. I stället fördes en öppen och informell diskussion för att förbereda överenskommelser vid Europeiska rådets möte i slutet av juni.

Herr talman! Europa befinner sig fortsatt i ett problematiskt ekonomiskt läge. Grekland står inför ännu ett nyval med osäker utgång, och flera länder i eurozonen befinner sig under ökad marknadspress samtidigt som de kämpar för att få ned underskott och skulder. De genomför också långtgående och plågsamma reformagendor.

Det är mot denna bakgrund välkommet att Europeiska rådet diskuterar åtgärder för att öka tillväxt och sysselsättning för att skapa ett konkurrenskraftigt Europa som kan tävla med tillväxtekonomierna på andra kontinenter och för att öka välfärd och sysselsättning i unionens medlemsländer.

Vid diskussionen i onsdags kväll fanns allmänt en enighet om att budgetdisciplin och stabila statsfinanser å ena sidan och tillväxtskapande åtgärder å den andra inte står i motsats till varandra, utan tvärtom behövs båda, och de förstärker varandra.

Det kan noteras att inga förslag lades fram om att öppna upp den så kallade finanspakten. Diskussionen kom i stor utsträckning att fokusera på olika tillväxtinitiativ.

För svenskt vidkommande underströk jag vikten av att vidta åtgärder för att fördjupa den inre marknaden särskilt beträffande tjänstehandeln och den digitala inre marknaden. Jag tog också upp vikten av att arbeta

för ökad fri handel globalt sett. EU har mycket att vinna på att ingå ytterligare frihandelsavtal med strategiska partner.

Jag framhöll också att den kanske allra viktigaste vägen framåt mot ökad ekonomisk tillväxt är nationella strukturreformer i de enskilda medlemsländerna.

Några länder lyfte fram olika innovativa finansieringsförslag för att skapa tillväxt, till exempel en kapitalförstärkning till Europeiska investeringsbanken, alltså det vi kallar EIB. En del medlemsstater såg positivt på en sådan medan andra tvekade inför såväl behovet som kostnaderna. Några länder såg en betydande potential i det kommande pilotprojektet för projektobligationer medan andra menar att med sådana riskerar man att kringgå regelverket i stabilitets- och tillväxtpakten. För- och nackdelar med en finansiell transaktionsskatt berördes också.

Herr talman! Det förslag som fick mest uppmärksamhet inför mötet gällde möjligheten att eurozonen skulle införa så kallade euroobligationer. Förespråkarna för sådana obligationer säger att de kan bidra till att lösa krisen genom att skapa ökade upplåningsmöjligheter för länder som i dag befinner sig under marknadstryck. Jag har tidigare uttryckt min tveksamhet till detta instrument, eftersom euroobligationer lyfter bort marknadstrycket på reformer. Genom att räntorna minskar i länder med sämre ordning i statsfinanserna kan de låna mer pengar och därmed öka sin skuldbörda ännu mer. Jag menar att lösningen på en skuldcrisis rimligtvis inte kan vara att skaffa sig ännu fler skulder.

Vid mötet framfördes liknande åsikter som dessa medan andra menade att euroobligationer är den naturliga utvecklingen och slutet på en process som går mot en närmare politisk och ekonomisk union.

Herr talman! Europa står inför stora utmaningar. Det finns en betydande osäkerhet om utvecklingen i flera länder framöver när det gäller hur man kommer att lyckas med nödvändiga strukturreformer och budgetkonsolideringar. Detta gäller inte minst Grekland.

I detta läge är det viktigt att också fortsätta tillväxtdiskussionen. Jag ser i den delen fram emot att få återkomma till riksdagen inför toppmötet i juni. Då kommer vi också att ha konkreta förslag på bordet om hur olika tillväxtåtgärder kan utformas.

Herr talman! Med detta är jag redo att svara på kammarens frågor.

Anf. 17 MARIE GRANLUND (S):

Herr talman! Tack, statsministern, för redogörelsen från toppmötet! Det är bara att glädjas över att man har kommit fram till att det inte är någon motsättning mellan en ekonomi i balans och tillväxtåtgärder. Det har varit alldeles för lite av den varan. Från socialdemokratiskt håll välkomnar vi verkligen att diskussionerna om tillväxtskapande åtgärder finns med på agendan. 23 miljoner människor är arbetslösa i Europa just nu.

Av vad man har kunnat utläsa i medierna har statsministern varit negativ till de flesta förslag som har lanserats på olika sätt under toppmötet. Vi har väl anledning att komma tillbaka till det.

Det som statsministern framhåller som ett sätt att öka tillväxten är att fördjupa den inre marknaden och framför allt tjänstesektorn. Det är någonting som vi verkligen ställer oss bakom, men frågan är vad det här innebär i praktiken.

I dag på EU-nämnden hade vi handelsminister Ewa Björling på besök, och hon föredrog ett papper som nu är på väg fram till EU och som i stor utsträckning handlar om liberaliseringar på tjänsteområdet. Det handlar om att man säger att det är viktigt att privatisera den offentliga sektorn. På det sättet får fler kvinnor jobb. Det handlar om att man pratar om att sjukvården i mycket större utsträckning måste konkurrensutsättas och så vidare.

Jag skulle vilja fråga statsministern: Är det här förslag som statsministern själv driver på de här toppmötena? I så fall får vi nog börja aktivera oss när det gäller att anmäla avvikande meningar.

Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Jag återrapporterar ett middagssamtal som inte har några skrivna slutsatser. Som jag nämnde ber jag att få återkomma inför junitoppmötet då mer konkreta förslag kan tas upp.

Jag vill nog hävda att min ingång var att beskriva många saker som Sverige tycker är bra och är grunder för hur tillväxten skulle kunna förstärkas. Jag nämnde betydelsen av nationella reformer, vilket är någonting som ju Sverige är ett utmärkt exempel på med över 20 års tid av reformeringar av den svenska ekonomin.

Jag nämnde behovet av ytterligare frihandelsavtal med växande delar av världsekonomin. Man har ingått det med Sydkorea, och jag skulle välkomna om EU gjorde det med USA och Indien, för att nämna ett par av de ekonomier som har stor betydelse.

När vi sedan återkommer till flerårsbudgeten och kommande årsbudget inom EU är det viktigt att lägga budgeten bredvid våra tillväxtpapper och se om den verkligen understöder våra tillväxtambitioner eller om den inte gör det.

Marie Granlund bekräftade behovet av ökad tjänstehandel, och det finns väldigt mycket som Sverige för och som vi tror leder till en bra grund för ökad tillväxt.

Sedan har jag ifrågasatt en hel del av de mer innovativa finansieringsförslag som har kommit fram eftersom det ibland är lite oklart hur de egentligen ska utformas, vad de leder till och vem som ska ta notan. Jag menar att de ibland är ett sätt att kringgå budgetrestriktioner. Jag tror snarare på bättre ordning i offentliga finanser än på att minska på ordningen.

Sverige var för många saker men var, när det gäller att göra anspråk på skattepengar, noggranna och ifrågasättande på traditionellt och bra, svenskt sätt.

Anf. 19 MARIE GRANLUND (S):

Herr talman! Tack för svaret, statsministern! Vi får självklart anledning att komma tillbaka till de här mer konkreta åtgärderna inför mötet i juni.

Parallellt med toppmötet sker det också möten i de olika råden, och just nu är ett papper på väg fram som jag förutsätter är förankrat i regeringen och som just handlar om vikten av att privatisera den offentliga sektorn för att det är så kvinnor får arbete. Det handlar till exempel också om att länder ska ha andra öppettider i butikerna, vilket väl ändå måste vara en nationell fråga.

Det hade varit intressant att få höra statsministerns uppfattning om detta och om statsministern anser att detta är det som löser Europas problem.

Jag tycker att det borde vara viktigare med andra åtgärder för att lösa problemet att 23 miljoner människor faktiskt går arbetslösa.

Prot. 2011/12:118
25 maj

*Information från
regeringen*

Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Jag försöker respektera ordningen och återrapporterar det middagsmöte som jag har närvarat vid. Där förekom ingen av dessa diskussioner.

EU-nämnden har möjligheter att med enskilda statsråd göra genomgångar inför respektive rådsmöte.

Jag kommer att återkomma samlat inför junitoppmötet med vad som är förmodligen något mer konkreta förslag kopplade till slutsatstexten. Det tycker jag att vi får ta vid det tillfället.

Anf. 21 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack, statsministern, för återrapporten! Jag vill gärna ställa två frågor.

Den första handlar om det som statsministern var inne på, nämligen att det nu förekommer många nya innovativa förslag. Normalt sett tycker vi att innovation är ett fantastiskt ord, ett positivt laddat ord, men det kanske också är ett sätt att kringgå vissa väsentliga frågor, vilket statsministern var inne på. Jag skulle gärna vilja att statsministern utvecklade riskerna med den typen av finansiella instrument som många ledare nu verkar slå ett slag för. Kan det finnas några effekter, positiva eller negativa, med dem, och hur stora skulle de vara i den kris vi ser?

Den andra frågan handlar om att grunden för tillväxt trots allt är att många länder på lite längre sikt måste komma tillbaka i balans, och de åtgärderna måste sättas in nu. Ser statsministern att det är på gång, att Spanien och även andra länder verkligen gör den läxa som de måste göra? Kunde man höra det i diskussionerna? Det är trots allt grunden för framtida tillväxt.

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Det blev en mycket lång middagssession vilket berodde på att flera länder, bland annat på Iberiska halvön, redovisade rätt omfattande reformer. Det får vi naturligtvis följa. En viktig grund är en fortsatt nationell reformpolitik.

När det gäller det innovativa har vi till exempel sagt att vi ska testa det som kallas projektobligationer. Vad är då en projektobligation? För att använda en marknadsfinansiering är det ofta ett konsortium av något slag som vill bygga någonting och utfärdar en obligation till marknaden som Europeiska investeringsbanken eller EU:s budget delvis täcker riskerna för. I stället för en hel marknadsfinansiering tänker man sig avlasta en del risk som letar sig in i EU-gemensamma delar. Vad spelar det för roll? Jo, syftet är naturligtvis att få fram pengar man annars inte skulle få fram. Risker lämpas över i en annan riktning. Den fråga som givetvis måste ställas är vem som ska bära den risken och hur de kostnaderna fördelas. Är det ett sätt att kringgå restriktioner, att man i annat fall inte

skulle få göra detta då det egentligen inte finns ett finansiellt utrymme? Ja, det finns anledning att misstänka det.

Vi har lärt oss att om man späder på efterfrågan med för mycket lånade pengar, om man späder på en efterfrågan som i grunden marknaden i sig själv inte bedömer är riktig eller värd att finansiera leder det ofta till överkonsumtion, till för mycket av insatser som inte är långsiktigt hållbara. Så har vi förr byggt bubblor av olika slag i Europa. Vi ska lära av vår egen historia och därför vara aktsamma med de innovativa finansiella instrumenten. Av den anledningen har vi varit rätt skeptiska.

Anf. 23 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr talman! Tillväxt- och sysselsättningsfrågor är givetvis intressanta att diskutera. Däremot tycker jag att det är fel att ta den diskussionen i Europa. Det är ju frågor som främst berör den nationella grunden, och det tycker jag även gäller finansfrågor, arbetsmarknaden generellt, utbildning och utrikespolitik. Det är inte av en slump som de är de enda delar som finns kvar av Europasamarbetet där vi fortfarande har vetorätt, de enda frågor där vi fortfarande kan hävda att det sker ett samarbete i dag. Samtliga dessa områden inskränks nu, vilket också Europa 2020 är en del av.

Utifrån det perspektivet kritiserar vi regeringens hållning i dessa frågor. Vi menar att det är ett resultat av EMU:s misslyckande. Även finansminister Anders Borg har erkänt att EMU är en politisk union, en process, vilket jag förmodar att också statsministern ställer sig bakom.

Jag kan tycka att man har en naiv inställning när man ingår i ett eurosamarbete, till och med frivilligt som regeringen gör i och med europakten, när vi ser vilket misslyckande EMU faktiskt är. Framför allt är det bekymmersamt att se följderna av det; Barroso säger i Europaparlamentet att det enda verktyg vi har kvar är fortsatt integration och ett avskaffande av vetorätten. Jag skulle vilja ha en kommentar till det av statsministern. Vad tycker han egentligen om Barrosos uttalande?

Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Det grundläggande är väl ifall man bara ska hänvisa till nationellt självbestämmande, där Europas länder är skilda från varandra, vilket jag tror att Sverigedemokraterna tycker. Vår slutsats är att vi inte längre tror att det fungerar. Vi tror att det riskerar att leda till skilda lösningar i länderna, till ökad risk för konflikter och till brist på kontakt och förståelse för varandra.

Det är dessutom dåligt för ekonomin. Många av länderna är för små – Sverige är ett utmärkt exempel på det – för att klara sin ekonomi i ett slutet system. Alltså har vi byggt vår rikedom och välfärd på att handla med andra, gränsöverskridande. Det är bara att lyssna på dem som startar småföretag i Sverige. Väldigt snart efter att företaget börjat växa i Sverige inser de att de behöver gå ut på andra marknader än bara den svenska då efterfrågan inte räcker i Sverige. Sverige är för litet. De behöver möjligheter till export till andra länder.

EU-projektet handlar om att koordinera, harmonisera, våra länder, minska betydelsen av gränser. Det är i grunden bra, det gör våra ekonomier starkare, men det gör också att vi blir beroende av varandras beslutsfattande. I det sammanhanget ska Europeiska unionen ses. Det är ett

försök att koordinera och säkerställa att skötseln runt om i Europa efterlevs. Skälet till det är enkelt. Om ett land i Europa missköts finns risk för att det sprider sig och medför problem även för andra. För mig finns ingen väg tillbaka till nationellt, franskt, beslutsfattande. Jag tror att det vore mycket olyckligt att ens försöka.

Sedan äger vi själva att föra diskussioner om hur långt vi vill gå. Svenska folket har sagt nej till att Sverige ska vara medlem av euron. Vi går in i finanspakten, har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom det, enkom på den grunden att det inte ska ha någon rättslig påverkan för Sverige. Även vi som tror på ett Europa i nära samarbete länderna emellan är mycket tydliga med att föra diskussionen om exakt hur gränserna ska se ut, mer än vad som varit fallet historiskt.

Anf. 25 PER BOLUND (MP):

Herr talman! Tack, statsministern, för åiterrapporten! Jag välkomnar många av de ställningstaganden som statsministern kommer med, bland annat att det går att kombinera att ha ordning på ekonomin och att stimulera den. Det har vi hävdat länge både i Sverige och i Europa. Jag välkomnar även ställningstagandet att öka möjligheterna för frihandel. Även vi ser det som en väg framåt, alltså att riva ned EU:s tullmurar och ta bort de exportstöd som EU har för till exempel jordbruksprodukter. Där hoppas jag att Sverige är en stark röst inom EU.

Vi ser att det finns många problem som behöver lösas samtidigt i Europa. Vi har en ekonomisk kris och en arbetslöshetskris. Men låt oss inte glömma bort att vi också har en klimatkris som måste åtgärdas. När vi tittar på den ekonomiska krisen i Europa ser vi att det är uppenbart att de länder som har stora underskott och stora skulder är länder som också är starkt beroende inte minst av oljeimport för stora summor. Därför anser vi inte, vad gäller de utökade satsningar som nu diskuteras inom EU, att lösningen är att lägga satsningarna där man lagt dem tidigare, det vill säga investera i gasinfrastruktur, oljeinfrastruktur, fossila bränslen. Lösningen för EU på både kort och lång sikt är att stimulera en övergång till en grönare ekonomi, att stimulera investeringar i förnybar energi, i transporter som inte är beroende av fossila bränslen, i energieffektivisering och så vidare.

Det diskuteras nu att man ska ha någon form av projektobligationer. En ambition från Sveriges sida som jag tycker vore bra skulle vara att gå över till någon form av klimatobligationer så att de projekt som diskuteras skulle gå i rätt riktning för att ställa om Europa från fossila bränslen som kol och olja.

Jag vill fråga statsministern vad han ser för möjligheter att styra över de stimulanser som nu diskuteras i EU mot den typen av gröna satsningar och vilka möjligheter statsministern ser att finna allianser med andra EU-länder för att driva stimulanserna i den riktningen.

Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Jag nämnde Europeiska investeringsbanken. Det finns en diskussion om huruvida man ska tillföra ytterligare kapital motsvarande 10 miljarder euro för att fortsatt pröva den. Europeiska investeringsbanken är gemensam för alla 27 medlemsländer, och alla ska i så fall bidra. Om man gjorde en sådan ökning skulle Sveriges andel vara

300 miljoner euro. Det ska ses i ljuset av att de redan har utestående lån på närmare 400 miljarder euro. En hel del av det går i den riktning Per Bolund önskar. Det förstärker i realiteten investeringar som gör Europa grönare.

Jag tycker att frågan är rätt ställd, för vi måste – det har jag också påpekat i EU-nämnden – naturligtvis genomlysna en del av dessa investeringar för att se om de verkligen gör det fullt ut. Jag har varit på många möten i Europa där man talat om behovet av energitillförsel. Då har man med det menat att bygga rör och olika former av konstruktioner för att föra fram fossila bränslen. Här får man, som sagt, granska lite vad som görs.

Det är viktigt också i det vi kallar Agenda 2020 eller Europa 2020. Där finns EU:s klimatmål inskrivna. Vi ska få upp den genomsnittliga andelen förnybar energi till 20 procent. Det är små tal för Sverige. Vi är på väg mot att 50 procent av vår energianvändning är förnybar. Vi talar om genomsnittet.

Det här handlar också om länder som knappt haft någon förnybar energi men nu börjar göra investeringar. Där ligger också vår ambition att bördefördela och legalt bindande minska våra klimatutsläpp med i genomsnitt 20 procent fram till 2020. De målen måste tas in i de sammanhang som Per Bolund nämner när vi pratar investeringar och tittar på hur vi använder vår EU-budget. Vi hävdar också ständigt dessa som tydliga svenska positioner.

Anf. 27 CARL B HAMILTON (FP):

Herr talman! Situationen är svår i många europeiska länder och förtvivlad för enskilda människor. Det är inte märkligt att människor efterfrågar hjälp och längtar efter mer tillväxt och mindre åtstramning. Var och en som har lite empati i kroppen förstår att detta är en önskan hos väldigt många.

Samtidigt är det naturligtvis så som statsministern säger. Även om EIB är en utmärkt och välskött organisation med låga kreditförluster och så vidare infinner sig två synpunkter. Den ena är att det kanske inte är mer broar och vägar som är lösningen på situationen för enskilda människor. Den andra är att om det ska bli någon stor tillväxteffekt krävs det väldigt mycket pengar, och då uppstår omedelbart frågan: Vems pengar ska vi ta? Eftersom ingen vill låna ut till de sydeuropeiska länderna och det i stort sett bara är länder som Tyskland, Österrike, Nederländerna, Finland och Sverige som kan ställa upp – den typen av länder finns det ganska få av i Europa – ska man vara helt medveten om vart kraven på finansiering egentligen är ställda.

Jag vill understryka att det inte utesluter att man måste ha en stor förståelse för den situation som många enskilda människor befinner sig i. Naturligtvis uppfattar de sin egen skuld för den uppkomna situationen som obefintlig. De har möjligen röstat fel, men det är en ganska dålig ursäkt.

Jag har två frågor till statsministern. Den första är: Diskuteras eller övervägs omförhandling av avtalen med Grekland?

Den andra frågan är mer långsiktig. Om nu Tyskland är det land som ska finansiera detta kan jag säga att Tyskland erfarenhetsmässigt alltid har krävt större inflytande – vilket jag kan förstå – över den ekonomiska politik som ska drivas i de länder som ska få finansiering från Tyskland. Det innebär ökad centralisering av den ekonomiska politiken i EU. Blir det resultatet?

Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Först vill jag instämma i denna bild, som är högst påtaglig. Många länder i Europa har nu i realiteten i flera år levt under sanering, utgiftsminskningar och skattehöjningar. Det är små utrymmen, om ens några, i nationella budgetar för olika former av insatser. Det har lett till att regeringar bytts i parti och minut vid olika val runt om i Europa. Det finns naturligtvis en stor trötthet visavi den politik som trots allt ska försöka skapa ordning i offentliga finanser.

Det är alldeles riktigt att man då försöker hitta medel från annat håll. En hel del av de innovativa finansiella konstruktionerna syftar till detta. En återkommande kommentar som jag hör av många är att när det sedan ska prövas vilka projekt som kan vara värda att sätta in säger man: Låt oss vara flexibla! Det betyder i realiteten: Ställ inte för höga krav, utan se till att de också kan uppfyllas!

Återigen: Det finns anledning till att de som är nettobidragsgivare och de som likt Sverige gör en stor noggrann egen prövning av vilka investeringar de vill se i sina länder också gör en ganska hård granskning av detta runt om i Europa. Om det bara handlade om att bygga infrastruktur skulle tillväxtlejonen i Europa vara Portugal och Spanien. Men så ser inte Europa ut, utan det finns anledning att vara lite försiktig.

Nej, det diskuteras ingen omförhandling av avtalet med Grekland. Texten som användes mer som talepunkter till medierna innebär att framför allt eurozonen – men EU-ledarna uttalade detta – önskar sig Grekland kvar i euron. Men de måste fullgöra sina åtaganden. Det blir alltså ingen omförhandling.

Ja, när kraven trycks högre upp på åtaganden från Tyskland har vi sett exempel på att Tyskland svarar med att begära mer inflytande, likt finanspakten, som haft stark och tung tysk påverkan. Det tror jag att vi får förutsätta kommer att gälla framgent.

Anf. 29 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Vi har fått två dokument inför återrapporten. Det ena är ett pressmeddelande om Grekland. Det står att man kommer att se till att de europeiska strukturfonderna och strukturinstrumenten utnyttjas för att föra in Grekland på vägen mot tillväxt och sysselsättning. Min fundering är hur resonemangen gick om Grekland och hur man ser på det politiska läget. I alla fall när man läser i medierna uppfattar man det som ett ganska allvarligt läge. Kommer vi att kunna få en regering i Grekland, en regering som kan ta ansvar för ekonomin?

Nu ska man naturligtvis fortsätta med att stärka landets institutioner, få en hållbar skuldsättning och så vidare, men också erbjuda en eventuell ny regering någon typ av tillväxtskapande åtgärder, som man säger här. Kan statsministern på något sätt kommentera hur diskussionerna kring Grekland gick och hur man ska få en regering som är villig att ta ansvar

för en hållbar utveckling? Eftersom vi trots allt vill försöka ha Grekland kvar i unionen och eurozonen tror jag att det är viktigt att vi har någonting att erbjuda konkret till en eventuell tillträdande regering snarast.

Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Grekland företrädde vid detta tillfälle av en hög domare, det vill säga en tillförordnad premiärminister, i avvaktan på nyvalet, som sker den 17 juni. Det skedde ett val i Grekland, men det var trots upprepade försök inte möjligt att bilda en regering på det valresultatet. Därför går Grekland till nyval. Vi har naturligtvis den största respekt för att det nyvalet måste hållas. Vi hoppas att det ur detta ska komma en handlingskraftig och folkligt förankrad grekisk regering.

Jag nämner detta för att det i ljuset av det är utomordentligt komplicerat om Europas ledare sätter sig och diskuterar exakt hur vi ska förhålla oss till olika detaljer i paket och lösningar för Grekland om det grekiska folket ännu inte fått säga sitt. Därför var vi försiktiga med det. Vi har sänt ut ett pressmeddelande. Jag nämnde i mitt svar till Carl B Hamilton att det finns en balans: Man önskar att de ska vara kvar, men de måste fullgöra sina åtaganden. Det är tydligt för dem som följer den grekiska valrörelsen att det i grunden är detta valrörelserna handlar om: Ska vi göra detta eller inte?

Jag är försiktig med att uttrycka mer än så. Dock kan jag påpeka en sak. Jag nämnde detta med projektobligationer, som nu ska testas. Då visar det sig att kraven vad jag förstår ställs på så sätt att det i princip bara är de mest utvecklade och rikaste länderna i EU som kommer att bli föremål för användande av projektobligationer, vilket visar hur komplicerat sådant här är.

Det är mer användning av icke-använda budgetmedel som möjligen skulle kunna komma Grekland till del. Även där är vi ibland lite skeptiska som nettobidragsbetalare. Att använda icke-använda medel innebär i realiteten att mindre pengar återkommer till den svenska budgeten när de inte används på det sätt som varit avsett. Det är därför man alltid måste genomlysa vem som tar notan och hur bördefördelningen ser ut.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Herr talman! Statsministern var inne på klimatförändringarna förut. De svenska utsläppen ökade med 11 procent enligt den senaste statistiken. Jag tycker att det talar för att vi har två kriser att hantera. Vi har klimatkrisen med växande utsläpp och vi har den ekonomiska krisen, inte minst med den stora arbetslösheten.

Jag hade önskat att Fredrik Reinfeldt och den svenska regeringen skulle vara den part i förhandlingarna som på allvar föreslog en grön omställning av den europeiska ekonomin för minskade utsläpp och nya gröna jobb med investeringar i vindkraft, solenergi, energieffektivisering, ny kollektivtrafik, miljöteknik och hjälp till medborgarna för en hållbarare livsstil. Men jag tycker inte att vi såg det på mötet i onsdags, och vi har inte sett det tidigare.

Jag vill fråga statsministern varför inte Sverige mycket tydligare driver en omställning av Europa och Sverige för minskade utsläpp och nya gröna jobb.

Herr talman! I klimatpolitiken använder vi 1990 som basår för utsläppsnivåerna. Det är det som Kyotoprotokollet utgår från. Sverige tillhör de få länder i den utvecklade världen som både följer den målsättning som angavs för oss och dessutom överträffar den.

Det vi diskuterar nu är de rätt komplicerade mätåren 2008, 2009 in mot 2010. Vi har ett enstaka år då vi får en ökning. Vi gick från ett läge där den svenska ekonomin det ena året krympte 5 procent för att därefter nästa år växa med över 5 procent.

Vi hade under dessa år otroligt kalla vintrar då en stor del av svensk kärnkraft stod still, och vi använde fossil bränsleproduktion för att skapa el. I ljuset av detta har vi ett enstaka år med en ökning ställd i relation till året före då Sverige befann sig i recession.

Jag vill till svenska folket säga: Långvarig recession är inte svaret på att lösa klimatproblematiken. Därför bör man vara försiktig med att jämföra enstaka år och mer utgå från basåret 1990. Det är nämligen det vi internationellt jämför med. Då ligger Sverige väldigt väl till.

Jag menar att via de mål som vi har formulerat finns inbyggt att vi ska reducera vår klimatpåverkan och upparbeta mer av förnybar energiproduktion. Väldigt mycket av trycket på att investeringar ska komma fram i Europa syftar dock till att de ska göras men att någon annan ska betala.

Frågan är mer: Ska Sverige betala stora investeringar i andra länder? Det är väldigt mycket så det är tänkt. Synpunkten från riksdagen och också från Vänsterpartiet brukar vara: Nej, det ska vi inte. Det bör man också komma ihåg när man sitter vid middagarna och inte räcka upp handen och säga: Nu tycker vi att stora investeringar ska genomföras. Jag kan då berätta var en del av notan kommer att hamna.

Det är därför man måste vara lite försiktig med exakt hur man utformar förslagen och synpunkterna när det gäller de gemensamma insatserna.

Herr talman! Anledningen till att jag frågar är att jag vill att vi ska ha en klimatpolitik som är oberoende av upp- och nedgångar i ekonomin. Vi ska ständigt minska våra utsläpp. Att våra utsläpp har ökat med 11 procent kan inte vara okej.

Den andra delen gäller den gröna omställningen. Sverige borde gå före och visa på en grön omställning av ekonomin. Om vi tittar till exempel på investeringarna i solenergi i Sverige är vi sämst i Europa. Vi ligger också i botten när det gäller energieffektivisering.

Självklart kostar detta en del pengar. Det är till stor del offentliga medel som behövs men även en del privata. Det fina är att om vi gör dessa gröna investeringar skapar vi också nya jobb.

Därmed kan vi sända en signal till resten av Europa att detta är kloka investeringar. Det räddar både miljön och skapar nya jobb. Jag har hittills inte sett den politiken från regeringen. Men jag hoppas att vi kan få se den i framtiden.

Anf. 34 TALMANNEN:

Var vänlig och kom till frågan när det gäller återrapporteringen. Eventuella direktiv och synpunkter på vad regeringen ska ta upp sker före mötena. Detta är en återrapportering för att vi ska vinna mer kunskap. Statsministern kanske ändå vill kommentera detta.

Anf. 35 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Det är viktigt att påpeka att Sverige har väldigt ambitiösa klimatmål. Jag nämnde att klimatmålen i Europa är inskrivna i Agenda 2020. Vi ska ha en 20-procentig reduktion av klimatgaser och 20 procent genomsnittlig andel av förnybar energianvändning.

Sveriges nationella mål är att vi ska göra 40-procentiga reduktioner och att vi ska ha 50 procent i förnybar energianvändning. Vi ligger längst fram. Det nya att försöka beskriva att den som ligger längst fram gör minst blir lite märkligt.

Jag ska gärna diskutera hur vi som ligger längst fram möjligen ska ta ytterligare steg. Men att få det till att vi på detta sätt skulle vara sämst är ett väldigt märkligt sätt att argumentera.

Jag vill också påpeka att om Vänsterpartiet tänker sig att på årlig basis konstruera ständiga klimatmål där vi varje år kräver reduktioner skulle jag vilja se den lösningen. Jag skulle gärna vilja höra om de rödgröna är överens om det. Jag tror att det är närmast omöjligt att konstruera.

Anf. 36 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag fortsätter på den inslagna linjen att ställa frågor om den ekonomiska krisen.

EU har varit ett oerhört framgångsrikt projekt ända sedan det grundades. Det har överlevt kriser och behållit sin attraktionskraft. Länder efter länder har velat ansluta sig inte bara i Europa utan också utanför Europas gränser på grund av attraktionskraften.

Nu har vi en omfattande kris. Vi människor är kreativa, och det gäller också de länder som hamnar i kris. Jag kan se att här kommer förslag på olika finansiella åtgärder. Det handlar om transaktionsskatt och olika former av obligationer. Pudelns kärna att spara och få ordning och reda i ekonomin verkar det vara lite mindre intresse för.

Sverige har gått igenom stålbad. Vi har lyckats att hålla statsfinanserna i skick och sett till att inte öka skulder. Jag undrar om det finns ett intresse från övriga Europa att ta lärdom av hur vi har klarat kriserna i Sverige och om det också finns ett utrymme när statsministern för fram dessa synpunkter från övriga europeiska länder att ta till sig denna kunskap.

Anf. 37 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Det är viktigt att säga att jag tyckte att det fanns en allmän respekt för att vi måste hedra våra åtaganden såsom de har sett ut i stabilitets- och tillväxtpakt och också i den framväxande finanspakten. Den gäller eurozonen. Sverige har till exempel ett eget finanspolitiskt ramverk. Det fanns bred enighet om att man inte kan lösa en skuldkris med ytterligare skulder, utan det måste i grunden finnas ordning och reda i offentliga finanser.

Det är många länder som nu likt Sverige har reformfarenheter av att göra betydande reformer och också mycket svåra åtgärder. Det har gjort att man har återvunnit marknadens förtroende och också sett ökad tillväxt som svar. Där finns Sverige och Finland med 90-talserfarenheter. Mer närliggande har vi sett Lettland som nu har bland Europas bästa tillväxttal efter mycket stora reformer och stora umbäranden.

Irland är ett nytilkommen exempel på kraftfulla reformer som nu genomförs som gradvis leder till att marknadens förtroende återvänder. Det finns rätt många exempel, både det svenska och andra, på att reformer gör att marknadens förtroende återvänder och att tillväxten förstärks när man väl genomför reformerna med kraft. Alternativet brukar ofta bli att problemen annars fördjupas.

Anf. 38 BO BERNHARDSSON (S):

Herr talman! Också jag tänkte uppehålla mig vid frågan om tillväxten och hur den skapas. Frågan är inte ställd om vi ska ha ordnade statsfinanser i Europas länder. Frågan ställs: På vilket sätt kan vi åstadkomma ordnade statsfinanser? Det bygger på att man kan få till stånd tillväxt.

När statsministern var hos oss i EU-nämnden i onsdags inför avresan fick vi svaret att Europeiska rådet under en längre tid har diskuterat tillväxt. Det kan man se som en del av problemet. Man har diskuterat tillväxt i Europeiska rådet. Men under tiden har vecka efter vecka krisen fördjupats och problemen blivit ännu värre, vill jag påstå. Det måste vara något fel på tillväxtpolitiken eller de åtgärder som vidtas.

Nu finns det en annan debatt om ett mer balanserat program. Den förs av IMF-ekonomer, andra ekonomer och naturligtvis av politiker. Det har lyfts upp en rad förslag på bordet. Det handlar om tidsperspektiven, konkreta förslag som euroobligationer, projektobligationer, en annan roll för ECB, och så vidare. Jag skulle kunna göra listan ganska lång.

Statsministern säger såvitt jag förstår nej till alla dessa förslag. Trots att krisen förvärras vecka för vecka behövs det inga nya inslag eller ett mer balanserat program för tillväxt och goda statsfinanser utan det är gott och väl som det är.

Min fråga är: Vad har statsministern för egna innovativa förslag för att råda bot på en situation där vi inte löser krisen utan den ser ut att bli allt djupare dag för dag, vecka för vecka?

Anf. 39 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Jag har under lång tid deltagit i Europeiska rådets möten och genomgått kommissionens nationella rapporter med uppföljning av de reformer som ska lägga grunden för en bättre tillväxt i Europas olika länder. Grundkritiken är att länderna inte åker hem och genomför åtgärderna. De genomför inte vad de har lovat, och de genomför inte det man ger dem råd om att genomföra. Då är det svårt att få tillväxt.

I de länder som har bedrivit högt reformtempo har tillväxten förstärkts. Vi kan se att Europa inte är enhetligt. Sverige har en avvikande högre tillväxtnivå de senaste åren jämfört med de problemtungda länderna.

Det är kvittot på reformpolitik vi har fört och som har saknats i länder som skulle ha behövt göra mer. Så pass dominerande är fortsatt den nationella ekonomin och budgeten och möjligheterna att påverka grundför-

utsättningarna för tillväxt att det EU gör bara ses på marginalen jämfört med det stora som ligger i nationella åtaganden.

Jag redovisade också, som svar på en tidigare fråga, att jag hade en omfattande lista på det jag menar skulle ge ökad tillväxt. Det handlar om fler frihandelsavtal likt det vi har ingått med Sydkorea och förstärkta möjligheter till att den inre marknaden fås att fungera bättre både för varor och, framför allt, för tjänster. Titta på hur svensk sysselsättning växer! Det är framför allt i tjänstehandel och tjänstesektorer. Om vi gränsoverskridande ska kunna konkurrera och jobba med i Sverige utförda eller upparbetade tjänster och få sälja dem runt om i Europa skulle det ge ökad sysselsättning och tillväxt. En digitalisering av den inre marknaden skulle också innebära bra förutsättningar för jobb i Sverige eftersom vi redan ligger långt fram. Det finns massvis vi borde göra.

Det jag redovisar här är att en hel del av de innovativa förslagen är försök att kringgå olika ramverk och att få notan att bäras av svenska skattebetalare för sådant som man huvudsakligen vill se utfört i andra länder. Om Socialdemokraterna tycker att det är angeläget får de naturligtvis redovisa det. Men jag tycker att det är viktigt att redovisa att jag inte tycker att det är första prioritet. Jag tror inte heller att det ger den höga tillväxt som man ibland påstår.

Anf. 40 KARL SIGFRID (M):

Herr talman och statsministern! Efter valen i Grekland och Frankrike tycks EU-etablissemangen ha gjort en kraftig sväng åt vänster. I stället för balanserade budgetar och hållbara utgiftsnivåer talas det mer om ytterligare utgifter för att stimulera den ekonomiska tillväxten. Det kan ske genom euroobligationer som gör det billigare för oansvariga regeringar att låna pengar, och det sker i viss mån redan i dag genom statlig utlåning till räntor långt under marknadsräntan.

Det faktum att de europeiska länder som har problem har hamnat i en ohållbar situation just på grund av att de har stimulerat tillväxten under årtionden med lånade pengar tycks Frankrikes nye president liksom miljöpartister och Socialdemokraterna här i Sverige ha missat. För Sveriges del innebär den nya politiska agendan att vi i värsta fall på nytt måste ta ställning till i vilken utsträckning som vi med svenska skattepengar ska delta i gemensamma aktioner. Det är en sak att ge tillfälliga stödlån till länder som har problem men som sänker sina utgifter och effektiviserar sin skatteindrivning. Det är en annan sak att bidra till ekonomiska stimulanspaket.

Jag undrar om statsministern ser framför sig önskemål om svenska insatser för att stimulera andra europeiska ekonomier, och jag undrar vad Sveriges svar i så fall kommer att bli.

Anf. 41 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! EU:s budget har inbyggt i sig solidaritetsuttryck, om vi kallar det så. Det innebär att från de rikare delarna av Europa – läs Sverige, till exempel – går resurser över EU:s budget till fattigare delar av Europa. Jag tror att det i grunden finns ett stöd för detta. Ibland bör vi dock notera att i en del av politiken går stora resurser från rika länder tillbaka till rika länder. Det upptar en stor del av EU:s budget. Det är

därför jag ibland ifrågasätter om detta verkligen är det som svenska skattebetalare har störst intresse av.

Jag tycker också det är viktigt när vi diskuterar kommande flerårsbudget att det nu finns förslag från kommissionen på en betydande utbyggnad av de gemensamma medlen i Europeiska unionen. Det skulle ha mycket stor inverkan på nettobidragbetalaren Sverige; i princip hela det reformutrymme som Sverige troligtvis skulle kunna uppvisa under många år framöver skulle täckas enkom av att vi gav mer pengar till EU:s gemensamma budget. Mycket lite av detta skulle sedan återkomma till Sverige.

Om det finns partier i denna riksdag som tycker att det är rätt får de naturligtvis redovisa det. Men vi är mycket skeptiska. Vi tycker att det ska vara större restriktivitet. Vi tycker att budgeten som den nu ligger ska användas på ett annat sätt än hur den används i dag. Till exempel bör de omfattande jordbrukssubventionerna, som inte sällan går till stora jordbruk i redan rika länder, minska i omfattning. Det kan inte göras sedan eller bortses ifrån. Man kan inte låta allt annat sedan bara byggas på redan befintliga insatser.

Detta var inte huvuddiskussionen vid det här mötet. Det kommer att vara huvuddiskussionen under det kommande halvåret och året när vi ska förhandla flerårsbudget och kommande årsbudget. Jag kommer att återkomma med detta både till riksdagen och till riksdagens EU-nämnd.

Anf. 42 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar statsministern. Man talar om tillväxtskapande åtgärder. Tidigare har statsministern varit tydlig med att jämställdhet och jämställdhetspolitik är en viktig tillväxtskapande åtgärd. Frågan är: Kom detta upp på middagen?

I brevet från Van Rompuy talade han om att man välkomnar kontroversiella och innovativa förslag. Min fråga är: Kom det några kontroversiella förslag som fortfarande inte har nämnts under denna frågestund, och i så fall vilka? Då talar jag inte om eurobondförslagen, som har varit uppe tidigare, utan om andra, nya och kontroversiella förslag.

Anf. 43 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr talman! Nej, det redovisades inga andra kontroversiella förslag. Av den formulering som fanns redan i ordförandens herdabrev, det vill säga i själva inbjudan, tror jag att de som förstår Bryssels uttryckssätt också förstår att med detta menas euroobligationer. Den fråga som har förts fram, det vill säga att man inom eurozonen skulle betrakta de samlade skulderna i länderna som gemensamma och upprätta obligationer för att finansiera detta, skulle i realiteten innebära att länder som är välskötta fick se stigande räntor. I stället skulle länder som inte är lika välskötta på detta sätt få se sjunkande räntor. Jag menar att det vore fel drivkraft och fel incitament i bägge ändar. Men det är detta man menar med ordet kontroversiell. Det har nu återkommit i diskussionen, men det syntes vara med ungefär samma uppdelning på dem som förespråkar detta och dem som inte förespråkar detta när det sedan diskuterades på middagen.

Det är helt riktigt att jag tidigare har redovisat att en stor del av den verkliga tillväxtpotentialen i Europa finns i att kvinnor uppmuntras att öka sitt arbetskraftsdeltagande – antingen gå från att inte jobba alls till att

arbeta eller gå upp från deltid till heltid som det mer handlar om i det svenska fallet.

Det finns också inskrivet när det gäller benchmarkmålen i Europa 2020 som ett mått att vi ska öka sysselsättningsgraden för män såväl som för kvinnor. Det har varit viktigt från svensk utgångspunkt att vi nämner män och kvinnor, för arbetskraftsdeltagandet ser väldigt olika ut. Det väcker olika typer av frågor, till exempel hur man lättar omsorgstrycket på kvinnor för att möjliggöra att de kan arbeta i ökad utsträckning. Detta har som sagt mycket större tillväxtpotential än att få män att öka sitt arbetskraftsdeltagande i förhållande till hur det ser ut i dag. Var detta uppe på middagen? Nej, bara i mycket ringa utsträckning eftersom det var stort fokus just på innovativa finansiella lösningar för att expandera investeringsvolymerna av olika slag.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Redogörelse

2011/12:RS5 Verksamhetsberättelse under 2011 för riksdagens delegationer till Interparlamentariska unionen (IPU) respektive den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UFM)

Finansutskottets betänkanden

2011/12:FiU40 Godkännande av Europeiska rådets beslut om ändring av artikel 136 i EUF-fördraget – stabilitetsmekanism för euroländer

2011/12:FiU46 Samordningsförbunds rätt till ersättning för viss mervärdesskatt

2011/12:FiU47 Auktionering av utsläppsrätter

2011/12:FiU49 Nya regler om prospekt

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden

2011/12:MJU22 Ändringar i lagen om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård

2011/12:MJU23 Försäljning av drivmedel till fordonsindustrin

Civilutskottets betänkanden

2011/12:CU24 Ansvarsförsäkring vid sjötransporter

2011/12:CU26 Energideklarationer

Arbetsmarknadsutskottets betänkande

2011/12:AU13 Frågor om ledighet och anställningsformer

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

2011/12:SfU12 Anhöriginvandring

2011/12:SfU11 Arbetskraftsinvandring

Socialförsäkringsutskottets utlåtande

2011/12:SfU15 Vitbok om pensioner

7 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 25 maj

2011/12:379 Skogspolitiken

av *Jens Holm* (V)

till landsbygdsminister Eskil Erlandsson (C)

2011/12:380 Arméinspektörens förslag till förbättringar av arméstrukturen

av *Mikael Jansson* (SD)

till försvarsminister Karin Enström (M)

2011/12:381 Lokalisering av statliga myndigheter

av *Jasenko Omanovic* (S)

till näringsminister Annie Lööf (C)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 maj.

8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 25 maj

2011/12:597 Möjlighet för unga arbetslösa att fullfölja sina studier

av *Jennie Nilsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:598 Ekonomiska hinder för ungdomars rörlighet på arbetsmarknaden

av *Jennie Nilsson* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

2011/12:599 Användandet av pepparsprej

av *Lena Olsson* (V)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:600 Allmän och lika rösträtt i Pakistan

av *Shadiye Heydari* (S)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:601 Ny biståndspolitisk plattform

av *Valter Mutt* (MP)

till statsrådet Gunilla Carlsson (M)

2011/12:602 Tullverket, organiserad brottslighet och import av livsstilspreparat

av *Leif Jakobsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

Frågorna 2011/12:597–601 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 maj.

Fråga 2011/12:602 redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 juni.

9 § Kammaren åtskildes kl. 13.47.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ANDERS NORIN

/Eva-Lena Ekman

1 §	Avsägelse.....	1
2 §	Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	1
3 §	Svar på interpellation 2011/12:324 om personal- och närvaroliggare.....	1
	Anf. 1 Finansminister ANDERS BORG (M)	1
	Anf. 2 PETER PERSSON (S)	2
	Anf. 3 Finansminister ANDERS BORG (M)	2
	Anf. 4 PETER PERSSON (S)	3
	Anf. 5 TALMANNEN.....	4
	Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M)	4
	Anf. 7 PETER PERSSON (S)	5
	Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M)	5
4 §	Svar på interpellation 2011/12:368 om Järnvägsskolans framtid	6
	Anf. 9 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	6
	Anf. 10 ANNIKA LILLEMETS (MP)	6
	Anf. 11 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	7
	Anf. 12 ANNIKA LILLEMETS (MP)	8
	Anf. 13 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	9
	Anf. 14 ANNIKA LILLEMETS (MP)	10
	Anf. 15 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M)	11
	Ajournering.....	12
	Återupptagna förhandlingar	12
5 §	Information från regeringen om Europeiska rådets möte den 23 maj.....	12
	Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	12
	Anf. 17 MARIE GRANLUND (S).....	13
	Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	14
	Anf. 19 MARIE GRANLUND (S).....	14
	Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
	Anf. 21 ELISABETH SVANTESSON (M)	15
	Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
	Anf. 23 JOHNNY SKALIN (SD).....	16
	Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	16
	Anf. 25 PER BOLUND (MP).....	17
	Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
	Anf. 27 CARL B HAMILTON (FP)	18
	Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	19
	Anf. 29 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
	Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	20

Anf. 31	JENS HOLM (V)	20
Anf. 32	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	21
Anf. 33	JENS HOLM (V)	21
Anf. 34	TALMANNEN	22
Anf. 35	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	22
Anf. 36	MARGARETA CEDERFELT (M)	22
Anf. 37	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	22
Anf. 38	BO BERNHARDSSON (S)	23
Anf. 39	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	23
Anf. 40	KARL SIGFRID (M)	24
Anf. 41	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	24
Anf. 42	EVA-LENA JANSSON (S)	25
Anf. 43	Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	25
6 §	Bordläggning	26
7 §	Anmälan om interpellationer	27
8 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	27
9 §	Kammaren åtskildes kl. 13.47.	28

